

Soudobá architektura

přípravný kurz FA VUT v Brně pro studenty středních škol

Kurz uchazeče seznámí s nejvýznamnějšími osobnostmi a realizacemi české i světové architektury 20. století. Zároveň si představíme historicky stěžejní období i současnou architektonickou scénu. Podmínkou úspěšného absolvování kurzu je písemný test, který bude vycházet z obsahu on-line přednášek, k nimž budou mít účastníci přístup formou e-learningu.

1. přednáška – čtvrtek 16. dubna 2026, 17:00 hodin

Od antiky po secesi

Vlastní tvorba by měla spočívat na důkladném poznatku předchozích stavebních etap. Pritzkerova cena, nejvýznamnější ocenění pro současného žijícího architekta, se zaštiťuje Vitruviánskou triádou, spadající do období antického Říma. Většina současných architektů se v různých podobách odvolává na historické předchůdce jako G. Semper, K. F. Schinkel nebo A. Palladio. Předtím než se vydáme prozkoumat soudobé středoevropské prostředí, bude potřeba představit si základní kameny (O. Wagner, J. Kotěra), na nichž pak budeme stavět další přednášky.

2. přednáška – čtvrtek 23. dubna 2026, 17:00 hodin

Mezinárodní sloh

Myšlenka funkcionalismu učarovala ve 20. letech minulého století celému světu. Bílé minimalistické objemy zbavené veškerého dekoru pomohly nově založenému Československu oprostit se od historické návaznosti na rakousko-uherskou monarchii. Brno se díky Jindřichu Kumpoštovi, Mojmíru Kyselkovi st. a Bohuslavu Fuchsovi proměnilo ve funkcionalistickou metropoli světového významu. Brno je také rodištěm Adolfa Loose, který kromě odmítání ornamentu propagoval myšlenku tzv. Raumplanu, který vedle Le Corbusierova plan libre představoval jeden ze dvou nejvýznamnějších prostorových konceptů uplynulého století. Kromě ryzích puristů u nás i v zahraničí si představíme organickou tvorbu Alvara Aalta ve Skandinávii a historickou kontinuitu F. L. Wrighta za Atlantikem.

3. přednáška – čtvrtek 30. dubna 2026, 17:00 hodin

Od brutalismu po high-tech

Válkami zničená evropská města nabídla architektům příležitost k realizování odvážné urbanistické vize ať už ze surového betonu či lehkých konstrukcí ze skla a oceli. Zatímco po funkcionalistickém bezčasí začal západní svět v 70. letech hledat východisko v postmoderně, tak východní blok (s čestnými výjimkami) pokračoval v monotónní panelové výstavbě. Představíme si zahraniční zástupce brutalismu (Le Corbusier, M. Breuer, P. Rudolph), high-tech (R. Piano, R. Rogers, N. Foster), postmoderny (J. Stirling, M. Botta), dekonstrukce (R. Koolhaas, D. Libeskind, P. Eisenman) a kritické regionalisty (R. Moneo, A. Siza).

4. přednáška – čtvrtek 7. května 2026, 17:00 hodin

Proti šedi a po sametu

Tuzemské osobnosti, které se vymykaly normalizační šedi (K. Hubáček, E. Přikryl, A. Šrámková, J. Línek, J. Bočan). Události po 17. listopadu 1989 uvolnily politické poměry, nastartovaly podnikatelské prostředí a přinesly svěží vítr do stavebnictví. Devadesátá léta si prožila přešlapy v podobě podnikatelského baroka, ale také formovala Šváchovskou uvědomělou přísnost (v čele s J. Pleskotem a L. Lábusem).

5. přednáška – čtvrtek 14. května 2026, 17:00 hodin

Obecní dům Brno

Architekti okolo Viktora Rudiše ve Stavoprojektu Brno si na počátku 90. let založili svoje vlastní praxe (Ateliér Brno, Ateliér Tišnovka, Burian+Křivinka, Rudiš+Rudiš, RAW), ale současně vyvíjeli publikační, výstavní a osvětovou činnost, kterou navazovali na meziválečný funkcionalismus (ateliér P.A.W. přímo znamená Pohrobci Arnošta Wiesnera). Relativně uzavřená brněnská scéna již dávno není jen čistě neofunkcionalistická, ale přesto si ve srovnání se zbytkem republiky udržuje větší míru střídmosti.

6. přednáška – čtvrtek 21. května 2026, 17:00 hodin

Aktuální česká scéna

Představení současné generace (mjölk, Prokš Příkryl, Opočenský Valouch), mladých absolventů brněnské fakulty (Chybík Kryštof, Consequence Forma, KOGAA, SENAA) a regionální tvůrce, kteří působí mimo hlavní architektonická centra (L. Rýzner, K. Mrva, Z. Balík, Malý Chmel, Atlas forem).

➤ [přihlásit se do kurzu](#)

Soudobá architektura – exkurze

1. exkurze – sobota 30. května 2026 (max. 15 účastníků) – 13:00 hodin (délka cca 1,5 hodiny)

Architektura okolo fakulty

Zájemce o architekturu nemusí podnikat daleké cesty. Stačí se pozorně rozhlédnout okolo sebe a když ví, co hledá, pokaždé najde něco zajímavého. V těsném sousedství fakulty se nachází řada pozoruhodných staveb od našich současných pedagogů (M. Palašcak, N. Gale) či úspěšných absolventů (Z. Fránek, M. Pospíšil, R. Horák, T. Jurák). Během devadesáti minut si pěšky na vlastní oči prohlédneme široké spektrum staveb od nového ztvárnění nábřeží Svatky (I. Ruller), úpravy dopravního uzlu (Chybík+Kryštof), přes veřejné instituce (Burian+Křivinka) po obytné stavby (DRNH, RAW).

2. exkurze – sobota 6. června 2026 (max. 15 účastníků) – 13:00 hodin (délka cca 3 hodiny)

Od vily Stiassni k vile Tugendhat

Příběh dvou brněnských průmyslnických rodin na pozadí jejich vlastních rodinných domů. Začne se procházkou Neumannovy ulice v Masarykově čtvrti, kde lze vedle soukromých funkcionalistických vil také spatřit modernistickou školu (B. Fuchs, J. Polášek), kvalitní poválečnou bytovou výstavbu (Stavoprojekt Brno) i současnou tvorbu (Kuba+Pilař, Burian+Křivinka, Tišnovka, DRNH). Následně se trolejbusem přesuneme do Černých Polí, kde příběh osvícených textilních továrníků pokračuje (A. Neumann a L. M. van der Rohe). Navštívíme veřejně přístupné zahrady a výstavní patro vily Tugendhat.

Doporučená literatura:

ŠVÁCHA, Rostislav: *Česká architektura a její přísnost*, Praha: Prostor, 2004

KRATOCHVÍL, Petr. *Současná česká architektura a její témata*, Praha: Paseka, 2011

FRAMPTON, Kenneth. *Moderní architektura. Kritické dějiny*. 2. rozšířené české vydání, Praha: Academia, 2022
MASÁK, Miroslav. *Tak nějak to bylo a tak nějak to je*, Praha: KANT, 2022
KUDĚLKA, Zdeněk. *O nové Brno*, Brno: Muzeum města Brna, 2000
JIRKALOVÁ, Karolína. DUŠEK, Ondřej. *K čemu jsou architekti*. Praha: Jana Kostecká – JAKOST, 2019

1. přednáška – čtvrtek 16. dubna 2026, 17:00 hodin

Od antiky po secesi

2. přednáška – čtvrtek 23. dubna 2026, 17:00 hodin

Mezinárodní sloh

3. přednáška – čtvrtek 30. dubna 2026, 17:00 hodin

Od brutalismu po high-tech

4. přednáška – čtvrtek 7. května 2026, 17:00 hodin

Proti šedi a po sametu

5. přednáška – čtvrtek 14. května 2026, 17:00 hodin

Obecní dům Brno

6. přednáška – čtvrtek 21. května 2026, 17:00 hodin

Aktuální česká scéna